

به نام خدا

عنوان گزارش:

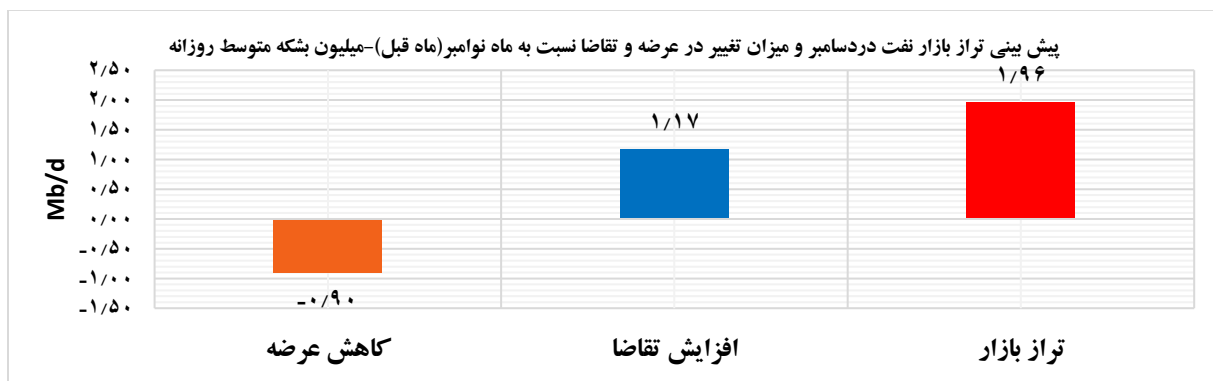
پیش بینی ماهیانه عرضه و تقاضای نفت

مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی

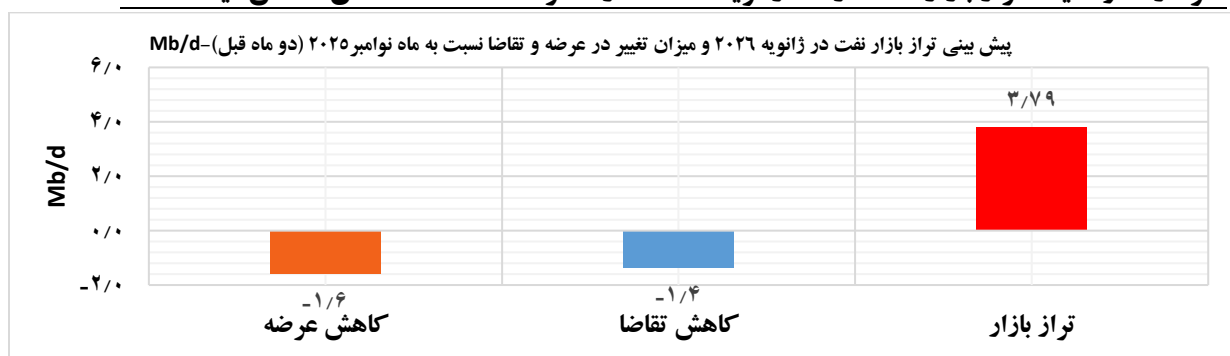

پیش‌بینی بازار نفت در ماه‌های دسامبر ۲۰۲۵ و ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ در یک نگاه:

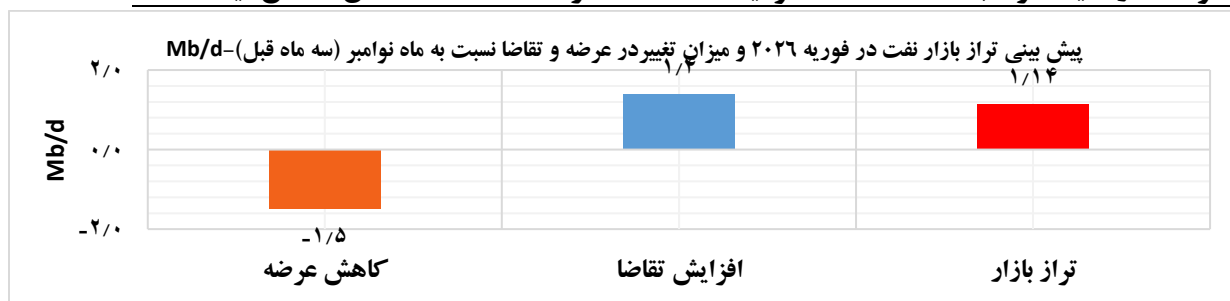
نمودار ۱: وضعیت تراز بازار نفت در ماه دسامبر: مازاد عرضه نفت == > احتمال کاهش قیمت نفت

نمودار ۲: وضعیت تراز بازار نفت در ماه ژانویه ۲۰۲۶: مازاد عرضه نفت == > احتمال کاهش قیمت نفت

نمودار ۳: وضعیت تراز بازار نفت در ماه فوریه ۲۰۲۶: مازاد عرضه نفت == > احتمال کاهش قیمت نفت

عوامل احتمالی که می‌توانند موجب تغییر در شرایط فوق شوند: تشدید عوامل ژئوپلیتیکی یا تحولات جدید: نظیر جنگ و مناقشات منطقه‌ای و سیاسی، کاهش تولید نفت اوپک و اوپک پلاس، کاهش تولید غیر اوپک، افزایش تقاضای نفت و بهبود چشم‌انداز رشد جهان

چکیده

در این گزارش پیش‌بینی ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت برای سه ماهه دسامبر ۲۰۲۵ و ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ ارائه می‌شود.^۱ در گزارش ماه قبل عرضه و تقاضای نفت در ماه اکتبر به ترتیب ۱۰۸.۱ و ۱۰۴.۱ میلیون بشکه در روز و تراز بازار نفت با ۴ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه پیش‌بینی شده بود که بر اساس آمارهای منتشر شده میزان عرضه و تقاضای نفت در ماه اکتبر به ترتیب برابر با ۱۰۸.۲۵ و ۱۰۳.۷۶ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به پیش‌بینی عرضه با افزایش بیشتری مواجه بوده است در صورتیکه تقاضا کمتر از مقدار پیش‌بینی شده بود و به این ترتیب مازاد واقعی عرضه نفت در این ماه اندکی بیشتر از مقدار پیش‌بینی شده و برابر با ۴.۴۹۰ میلیون بشکه در روز (۴۹۰ هزار بشکه بیشتر از مقدار پیش‌بینی شده) است.

بر اساس نتایج مدل IWEM، پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سه ماهه دسامبر ۲۰۲۵ و ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ نشان می‌دهد که تقاضای نفت در این سه ماه به ترتیب به ۱۰۵.۸۴، ۱۰۳.۳۱ و ۱۰۶.۰۶ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. همچنین عرضه نفت نیز در این سه ماه به ترتیب برابر با ۱۰۷.۸، ۱۰۷.۱ و ۱۰۷.۲ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی گردیده است. بدین ترتیب در این ماه‌ها بازار نفت به ترتیب با ۱.۹۶، ۳.۷۹ و ۱.۱۴ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه نفت مواجه خواهد بود (بدین ترتیب خالص برداشت از ذخایر نیز منفی و به ترتیب برابر با ۱.۹۶-، ۳.۷۹-، و ۱.۱۴- خواهد بود). همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری بازار نفت نیز بطور خالص افزایش یابد. مقدار این ذخایر در پایان دوره در سه ماهه دسامبر ۲۰۲۵، ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ به ترتیب به ۲۹۲۰، ۲۹۵۳ و ۲۹۶۳ میلیون بشکه برسد. دلیل این روند تاحد زیادی تغییر در میزان برداشت از ذخایر، حفظ حاشیه امنیت عرضه (در شرایط جبران ذخایر از دست رفته)، اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به ماه‌های هر فصل که مرتبط با سوابق تاریخی زمان افزایش یا کاهش موجودی ذخایر تجاری آن بوده است.

همچنین در ماه‌های آتی تغییر (بیشتر/کمتر از آنچه که در پیش‌بینی هر ماه لحاظ شده است) در عوامل بنیادین بازار (بویژه تغییر در: سطح ذخیره سازی‌ها و پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی و بازار کار و سرمایه و شاخص‌های نظیر PMI^۲ کشورهای OECD) و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر تحولات ژئوپلیتیک (بویژه احتمال تشدید تنش‌ها میان ایران و اسرائیل و روند توافقات میان روسیه اوکراین و تصمیمات و موضع‌گیری‌های آمریکا و اروپا در هر دو مورد) و همچنین اثرات اقتصادی ناشی از جنگ تجاری آمریکا با چین و اتحادیه اروپا و سایر کشورهای طرف معامله با آن

^۱ نتایج، مبتنی بر خروجی مدل کوتاهمدت انرژی جهانی IWEM (IIES World Energy Model) ارائه گردیده است

^۲ Purchasing Managers Index

بویژه وضع تعرفه‌ها و کاهش و یا افزایش آن) و همچنین میزان و شدت تغییر دما و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.^۳

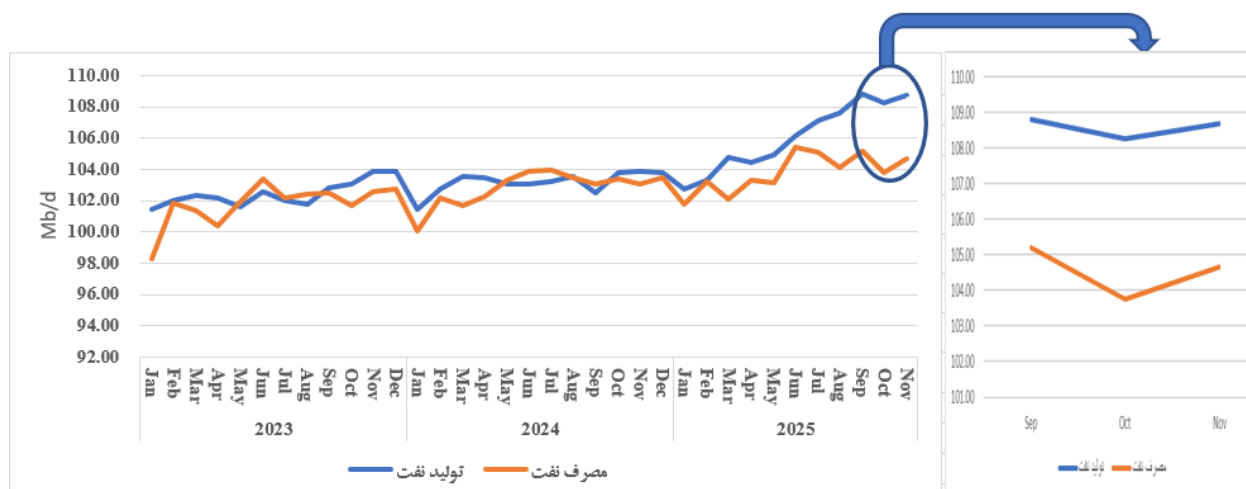
۱- بررسی وضعیت تاریخی عرضه و تقاضای جهانی نفت

بررسی رفتار تاریخی عرضه و تقاضای نفت طی ماههای مختلف یکی از راههایی است که در کنار استفاده از مدل می‌تواند به ما در پیش‌بینی رفتار آینده آن کمک نماید. در این گزارش برای پیش‌بینی عرضه نفت از داده‌های تولید ماهیانه EIA و برای تقاضای نفت از داده‌های ماهیانه مصرف (شامل میزان فرآورده عرضه شده به بازار) استفاده شده است. همچنین اختلاف مصرف با تولید نفت بعنوان خالص برداشت از ذخایر (کسری/مازاد تقاضا) در نظر گرفته شده است.^۵ نمودار ۱ وضعیت عرضه و تقاضای جهانی نفت را طی دوره ابتدای ماه ژانویه ۲۰۲۳ تا پایان ماه نوامبر ۲۰۲۵ نشان می‌دهد. در ماه نوامبر ۲۰۲۵ بازار با افزایش تقاضای نفت به میزان ۹۱۰ هزار بشکه در روز و همچنین افزایش عرضه به میزان ۴۴۴ هزار بشکه در روز نسبت به ماه قبل تجربه کرده است. با این تغییرات بازار نفت در این ماه با مازاد عرضه به میزان ۴۰۲ میلیون بشکه در روز مواجه بود. در ماه اکتبر ۲۰۲۵ عرضه و تقاضای بازار نفت به ترتیب ۱۰۸.۲۵ و ۱۰۳.۷۶ م.ب.ر بود که با ۴.۴۹ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه نفت مواجه بود. در مقاطع کوتاه مدت دلیل تفاوت‌های میان عرضه و تقاضا اغلب به دلیل عدم همزمانی در ورود به بازار و ناهمگونی انتظارات عرضه و تقاضا و تفاوت در سرعت تعدیل و واکنش‌ها نسبت به یکدیگر و به سایر عوامل بازار است.

^۳ البته تمام این عوامل در پیش‌بینی لحاظ می‌گردد اما شدت و ضعف و همزمانی وقوع این عوامل آنها ممکن است سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی گردد.

^۴ در اینجا منظور از عرضه، ارقام تولید (production) ماهیانه در گزارش آماری EIA است که شامل: نفت خام، میعانات، مایعات واحدهای گاز طبیعی، سایر مایعات، اختلاف حجم حاصل از فرآوری پالایشگاه و سایر مایعات حساب نشده است و منظور از تقاضای نفت هم مصرف نفت است با دو مفهوم: ۱- برای کشورهای OECD همان فرآوردهای نفتی عرضه شده و برای سایر کشورها مصرف داخلی و ظاهری نفت آنهاست که شامل مصرف داخلی، سوخت و تلفات پالایشگاه و ذخیره سازی است (عینا تعریف ارائه شده از (DOE/EIA-0109)). در این مقاله تفاوت میان تقاضا با عرضه بعنوان خالص برداشت از ذخایر نفت (مازاد/کسری تقاضای بازار نفت) در نظر گرفته شده است.

^۵ در تعریف ما عرضه فقط شامل تولید آنهم با تعریفی که در پاورقی ۴ ص ۱ ذکر شده است میشود. دلیل استفاده از متغیرهای عرضه و تقاضا به جای تولید و مصرف اینست که این دو نزدیکترین نماینده (Proxy) به این متغیرها هستند. تولید در بعد ماهیانه هرچه باشد به بازار عرضه شده است، یا برای تقاضای نهایی و پالایشگاهی و یا برای تقاضای ذخیره سازی و بهر حال اثر خود را در بازار داشته است (کاهش یا افزایش قیمت). تغییر در ذخیره در آمارهای EIA در تقاضا/مصرف آمده است که نتیجه آن اختلاف حاصل میان این دو بوده است اگر در عرضه هم اضافه شود در واقع بازار در تراز خواهد بود. در حوزه تحلیل بازار نفت کاهش ذخیره زمانی اتفاق می‌افتد که بازار با "کمبود عرضه" مواجه باشد. در تئوری بازار نفت، تخلیه ذخیره بازار نفت می‌تواند واکنش‌های معکوس با عرضه را در بازار به دنبال داشته باشد (بعنوان مثال افزایش قیمت نفت). برخی از اثرات تنوریک سیاستهای بازار نظیر اعمال سقف قیمت در همین سلسله گزارشات در شماره ۱۷۱ آبان ۱۴۰۳ ارائه گردیده است.

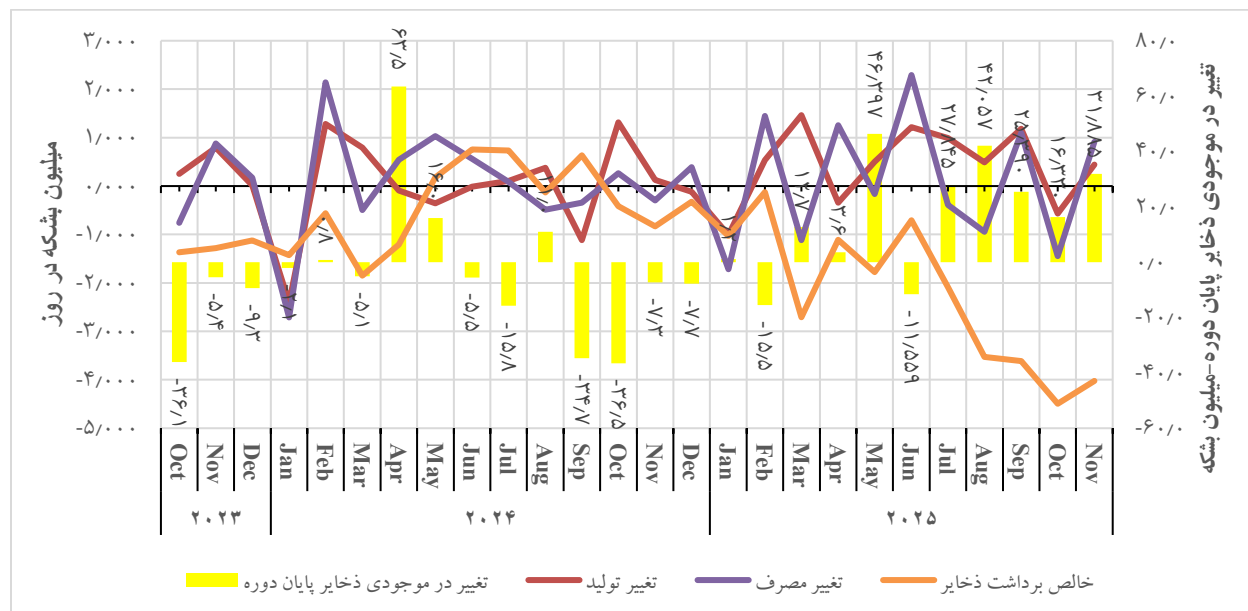
Source: IWEQ (EIA) (داده‌های اولیه از)

نمودار ۱: روند ماهیانه عرضه-تقاضای جهانی نفت-میلیون بشکه در روز

نمودار ۲ وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخایر تجاری نفت خام طی سال‌های مختلف -دوره اکتبر ۲۰۲۳ تا نوامبر ۲۰۲۵- را نشان می‌دهد. در ماه نوامبر، علاوه بر تغییرات در میزان عرضه و تقاضا و مازاد عرضه بازار (که در فوق ذکر شد)، میزان تغییر در ذخایر تجاری پایان دوره بازار نفت نسبت به ماه قبل نیز حدود ۳۲ میلیون بشکه بوده است (از ۲۸۹۱ در اکتبر به ۲۹۲۳ م.ب در سپتامبر) که بدین ترتیب با افزایش ذخیره نسبت به ماه قبل مواجه شده است.

نمودار ۵: وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخایر تجاری نفت خام در ماه‌های مختلف - از اکتبر ۲۰۲۳ تا نوامبر ۲۰۲۵

مأخذ: IWEOW^۶ (منبع اولیه آمار EIA)

۲- پیش‌بینی کوتاه‌مدت عرضه و تقاضای نفت (مبتنی بر مدل IWEM)

این گزارش که با هدف ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت تهیه گردیده است علاوه بر بهره‌گیری از نتایج مدل‌های Var^v ، واریانس شرطی (آرچ، گارچ و تارچ)^۸ و همچنین مدل‌های هموارسازی نمایی^۹ از تکنیک‌های ترکیبی با لحاظ تأثیرات ناپرامتریک اثر متوسط ماه‌های مشابه سالهای قبل نیز استفاده شده است و تلاش شده است تا حد امکان پیش‌بینی‌ها از دقت لازم برخوردار باشند اما در هر حال با توجه به طیف وسیع عوامل اثرگذار بر بازار بویژه عوامل ناشناخته و غیر قابل پیش‌بینی علی‌الخصوص در حوزه ژئوپلیتیک و در منطقه خاورمیانه، اختلاف آمارهای واقعی با پیش‌بینی امری طبیعی است.

در گزارش ماه قبل پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در ماه اکتبر به ترتیب ۱۰۸.۱ و ۱۰۴.۱ میلیون بشکه در روز و تراز بازار نفت با ۴ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه پیش‌بینی شده بود که بر اساس آمارهای منتشر شده میزان عرضه

^۶ IIES World Energy Outlook

^۷ Vector Autoregressive

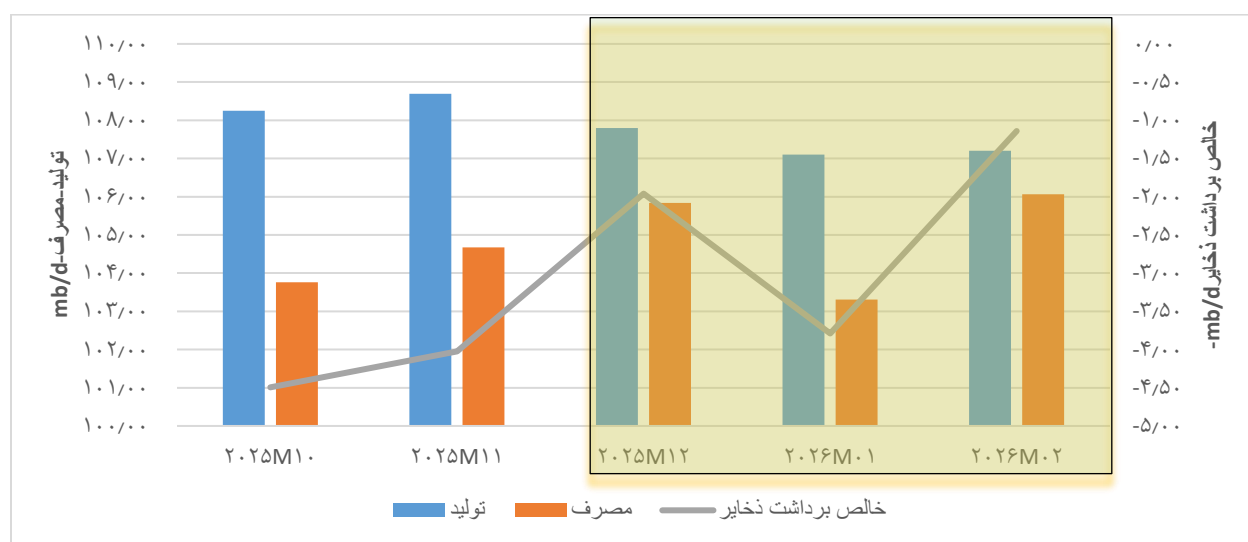
^۸ Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (ARCH), Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (GARCH), Threshold Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (TARCH)

^۹ Exponential Smoothing Models

و تقاضای نفت در ماه اکتبر به ترتیب برابر با ۱۰۸.۲۵ و ۱۰۳.۷۶ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به پیش‌بینی، عرضه با افزایش بیشتری مواجه بوده است در صورتیکه تقاضا کمتر از مقدار پیش‌بینی شده بوده و به این ترتیب مازاد واقعی عرضه نفت در این ماه اندکی بیشتر از مقدار پیش‌بینی شده و برابر با ۴.۴۹۰ میلیون بشکه در روز (۴۹۰ هزار بشکه بیشتر از مقدار پیش‌بینی شده) بود.

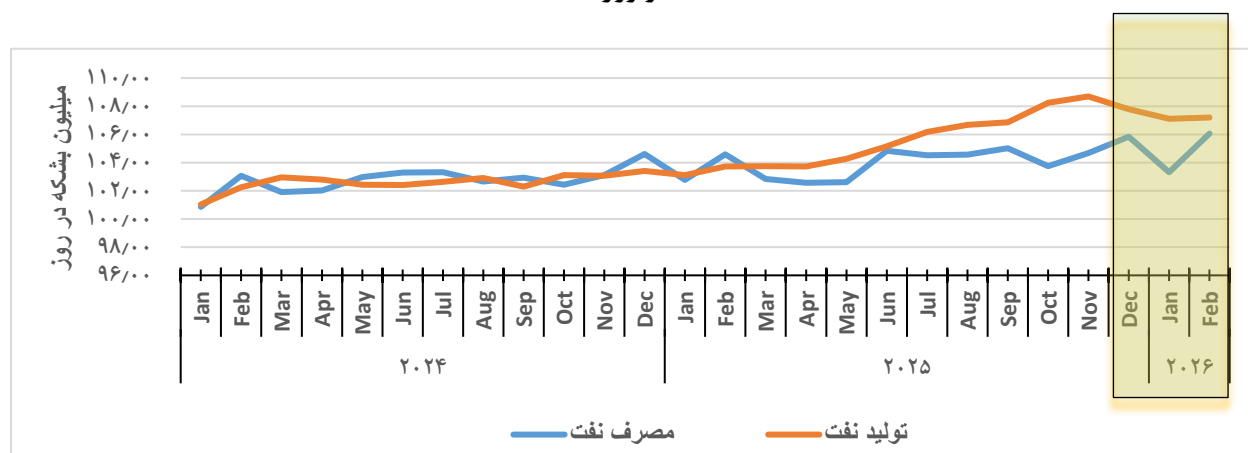
پیش‌بینی جدید عرضه و تقاضای جهانی نفت طی سه ماهه منتهی به فوریه ۲۰۲۶ در نمودار ۳ و ۴ و جدول ۱ ارائه گردیده است. پیش‌بینی مدل کوتاه مدت IWEM نشان می‌دهد، تقاضای نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۵ با ۱.۱۷ میلیون بشکه در روز افزایش نسبت به ماه قبل به ۱۰۵.۸۴ م.ب.ر خواهد رسید. عرضه نفت نیز بر اساس نتایج پیش‌بینی از ۱۰۸.۷ م.ب.ر در نوامبر به ۱۰۷.۸ م.ب.ر در دسامبر ۲۰۲۵ افزایش خواهد یافت. بر این اساس بازار در ماه دسامبر با ۱.۹۶ میلیون بشکه در روز با مازاد عرضه (۱.۹۶- خالص برداشت از ذخایر) مواجه خواهد بود. پیش‌بینی‌ها برای دومه ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ نیز حاکی از کاهش تقاضا و عرضه نفت در ژانویه (به دلیل تعطیلات سال نو) و افزایش عرضه و تقاضا در فوریه نسبت به ماه قبل خواهند بود. بدین ترتیب تقاضای نفت در این سه ماه به ترتیب برابر ۱۰۵.۸۴، ۱۰۳.۳۱ و ۱۰۶.۰۶ و عرضه نفت برابر ۱۰۷.۸، ۱۰۷.۱ و ۱۰۷.۲ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است که در هر سه ماه با اضافه عرضه نفت به ترتیب به میزان ۱.۹۶، ۳.۷۹ و ۱.۱۴ میلیون بشکه در روز مواجه خواهد بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پیش‌بینی به ترتیب به ۲۹۲۰، ۲۹۵۳ و ۲۹۶۲ میلیون بشکه برسد. دلیل نوسان موجودی ذخایر تجاری نفت تاحد زیادی در ارتباط با میزان برداشت‌ها از ذخایر به دلیل عوامل پیش‌بینی نشده، حفظ حاشیه امنیت عرضه (در جبران ذخایر از دست رفته)، اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به ماه‌های هر فصل که مرتبط با سوابق تاریخی زمان افزایش یا کاهش موجودی ذخایر تجاری آن بوده است.

مأخذ: IWEQ

نمودار ۳: پیش‌بینی عرضه، تقاضا و خالص برداشت از ذخایر بازار نفت - دسامبر ۲۰۲۵ تا فوریه ۲۰۲۶ - میلیون بشکه در روز

مأخذ: IWEQ

نمودار ۴: پیش‌بینی عرضه و تقاضای بازار نفت طی ماه‌های دسامبر ۲۰۲۵ تا فوریه ۲۰۲۶ - میلیون بشکه در روز

جدول ۱: مقادیر پیش‌بینی عرضه، تقاضای جهانی نفت، خالص برداشت ذخایر و موجودی ذخایر تجاری آخر دوره آن
مبتنی بر مدل IWEM - میلیون بشکه در روز

ماه	عرضه	تقاضا	برداشت از ذخایر (مازاد تقاضا)	موجودی ذخایر تجاری در پایان دوره - میلیون بشکه
Oct. ۲۰۲۵	۱۰۸,۲۵	۱۰۳,۷۶	-۴,۴۹	۲,۸۹۱
Nov. ۲۰۲۵	۱۰۸,۷	۱۰۴,۶۷	-۴,۰۲	۲,۹۲۳
Dec. ۲۰۲۵	۱۰۷,۸	۱۰۵,۸۴	-۱,۹۶	۲,۹۲۰
Jan. ۲۰۲۶	۱۰۷,۱	۱۰۳,۳۱	-۳,۷۹	۲,۹۵۳
Feb. ۲۰۲۶	۱۰۷,۲	۱۰۶,۰۶	-۱,۱۴	۲,۹۶۲

مأخذ: IWEQ

همچنین در ماه‌های آتی علاوه بر آنچه در پیش‌بینی‌ها لحاظ شده است تغییرات بیشتر در عوامل بنیادین بازار بویژه تغییر در سطح ذخیره‌سازی‌ها و پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی و بازار کار و سرمایه و شاخص‌های نظیر PMI کشورهای OECD و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر احتمال تشدید بحران خاورمیانه و تشدید یا تحدید حملات اسرائیل در پی توافق یا عدم توافق و همچنین تشدید یا تضعیف درگیری‌ها میان روسیه و اوکراین و یا دستیابی به صلح و همچنین میزان و شدت افزایش دما و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.

جمع بندی و نتیجه گیری

علاوه بر استفاده از روشهای علمی و به روز و پیشرفته، دستیابی به نتایج قابل اطمینان در پیش‌بینی مستلزم آگاهی از عوامل اثرگذار بر بازار است. بر این اساس هدف این گزارش با بهره‌گیری از این ابزارها ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت است. در این گزارش با بهره‌گیری از مدل‌های مختلف (مبتنی بر مدل کوتاه‌مدت IWEM) و تکنیک‌های ترکیبی و با لحاظ تأثیرات ناپارامتریک اثر متوسط ماه‌های مشابه سال‌های قبل، پیش‌بینی عرضه و تقاضای جهانی نفت برای سه ماهه دسامبر ۲۰۲۵ و ژانویه و فوریه ۲۰۲۶ انجام شد. پیش‌بینی‌ها حاکی از تداوم مازاد عرضه نفت در بازار در این ماه‌هاست. تقاضای نفت در این سه ماه به ترتیب به ۱۰۵۸۴، ۱۰۳۳۱ و ۱۰۶۰۶ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. همچنین عرضه نفت نیز در این سه ماه به ترتیب برابر با ۱۰۷۸، ۱۰۷۰۱ و ۱۰۷۰۲ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی گردیده است. بدین ترتیب در این ماه‌ها بازار نفت به ترتیب با ۱۰۹۶، ۳۰۷۹ و ۱۰۱۴ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه نفت و در نتیجه منفی بودن خالص برداشت از ذخایر نفت (به تعبیر دیگر افزایش ذخایر تجاری) مواجه خواهد بود.

همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پیش‌بینی به ترتیب به ۲۹۲۰، ۲۹۵۳ و ۲۹۶۲ میلیون بشکه برسد. دلیل نوسان موجودی ذخایر، همچنانکه ذکر شد بیشتر مربوط به میزان برداشت‌ها از ذخایر در نتیجه سیاست حفظ حاشیه امنیت تولید و همچنین اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به هر ماه بوده است.